

Kapitoly: Úvod ▾

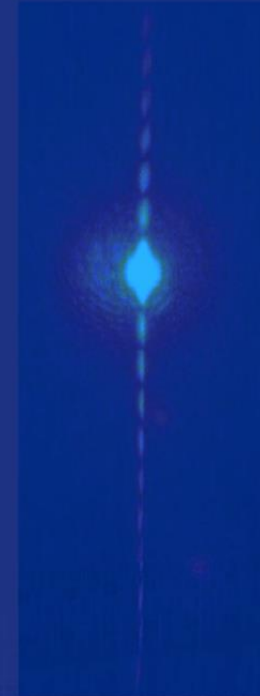
Ohyb světla

- 1 Tlumené kmity
- 2 Rychlost zvuku
- 3 Parametry čoček
- 4 Lupa a mikroskop
- 5 Disperzní křivka
- 6 Fresnelovy vzorce
- 7 Ohyb světla
- 8 Optická aktivita
- 9 Koherenční délka
- 10 LED diody

Cílem úlohy je seznámit se s ohybem světla jako základním fyzikálním dějem charakterizující vlnění a s ohybovými obrazci vznikajícími na **štěrbíně, mřížce a kruhovém otvoru**.

O ohybu (difrakci) hovoříme tehdy, jestliže se vlnění (světlo) šíří do oblasti tzv. geometrického stínu. Ohyb je zřetelný, jsou-li rozměry překážky, na níž k ohybu dochází, srovnatelné s vlnovou délkou vlnění.

Při difrakci vzniká na stínítku za překážkou soustava světlých maxim a tmavých minim - difrakční obraz. Jeho tvar závisí na podmínkách experimentu. Difrakční obrazec vzniká interferencí vlnění vycházejících z nekonečného počtu zdrojů, které vytvářejí jednu nebo několik souvislých množin.

HLASITOST

další kapitola ▶

Kapitoly: Úvod ▾

Ohyb světla

- 1 Tlumené kmity
- 2 Rychlost zvuku
- 3 Parametry čoček
- 4 Lupa a mikroskop
- 5 Disperzní křivka
- 6 Fresnelovy vzorce
- 7 Ohyb světla
- 8 Optická aktivita
- 9 Koherenční délka
- 10 LED diody

Ohybový obrazec na difrakční štěrbíně

Rozložení světlých maxim a tmavých minim v ohybovém obrazci závisí v tomto případě na šířce štěrbiny a na vlnové délce světla. Po průchodu světelného vlnění kolem překážky dojde k jeho odklonu od původní dráhy o úhel α , jehož velikost je dána vztahem:

kde x_i je vzdálenost interferenčního minima i -tého řádu od centrálního maxima a R je vzdálenost štěrbiny od stínítka.

$$\alpha = \arctg \frac{\Delta x_i}{R}$$

kde Δx_i je vzdálenost interferenčního minima i -tého řádu od centrálního maxima a R je vzdálenost štěrbiny od stínítka.

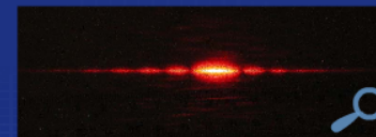
Šířka štěrbiny b je potom dána vztahem

$$2b = \frac{n_i \cdot \lambda}{\sin \alpha}$$

kde n_i je číslo i -tého interferenčního minima, kterému odpovídá úhel α , a λ je vlnová délka světelného vlnění, v tomto případě $\lambda = 632,8 \text{ nm}$.

HLASITOST

◀ předchozí kapitola   další kapitola ▶

Kapitoly: Úvod ▾

Ohyb světla

- 1 Tlumené kmity
- 2 Rychlost zvuku
- 3 Parametry čoček
- 4 Lupa a mikroskop
- 5 Disperzní křivka
- 6 Fresnelovy vzorce
- 7 Ohyb světla
- 8 Optická aktivita
- 9 Koherenční délka
- 10 LED diody

Ohybový obrazec na **kruhovém otvoru**

Vložíme-li do dráhy koherentního světelného vlnění překážku s kruhovým otvorem, vytvoří se na stínítku ohybový obrazec skládající se ze soustředných světlých a tmavých kružnic. Rozložení světlých maxim a tmavých minim v ohybovém obrazci závisí na průměru otvoru.

Průměr kruhového otvoru je dán vztahem

$$a = \frac{\tau_n}{\frac{2\pi}{\lambda} \sin \alpha_i}$$

kde τ_n je pro daný interferenční kroužek, kterému odpovídá úhel α_i a λ je vlnová délka světelného vlnění ($\tau_1=3,832$; $\tau_2=7,016$).

HLASITOST

◀ předchozí kapitola   další kapitola ▶

Kapitoly: Úvod ▾

Ohyb světla

- 1 Tlumené kmity
- 2 Rychlost zvuku
- 3 Parametry čoček
- 4 Lupa a mikroskop
- 5 Disperzní křivka
- 6 Fresnelovy vzorce
- 7 Ohyb světla
- 8 Optická aktivita
- 9 Koherenční délka
- 10 LED diody

Ohybový obrazec na mřížce

Mřížka obsahuje N od sebe pravidelně vzdálených štěrbin, které jsou osvětlovány kolmo k rovině v níž leží. Středů sousedních mřížek jsou od sebe vzdáleny o hodnotu a , které říkáme mřížková konstanta.

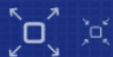
Mřížková konstanta je dána vztahem:

$$a = \frac{n_i \cdot \lambda}{\sin \alpha_i}$$

kde n_i je číslo i -tého interferenčního maxima, kterému odpovídá úhel α .
 λ je vlnová délka světelného vlnění.

HLASITOST

◀ předchozí kapitola   další kapitola ▶

Kapitoly: Úvod

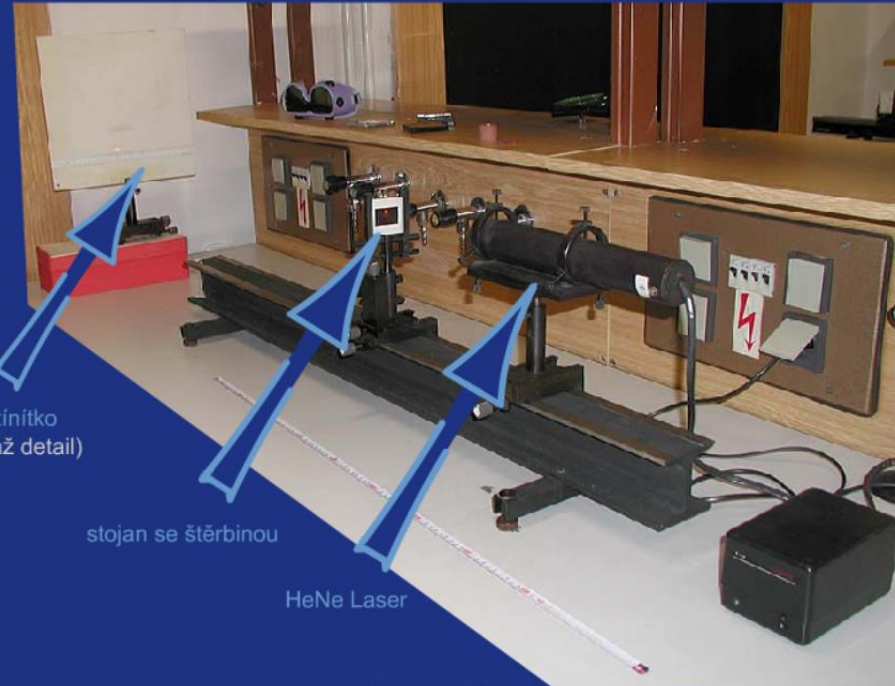
Ohyb světla

Soustava k měření

fotografie

video

- 1 Tlumené kmity
- 2 Rychlost zvuku
- 3 Parametry čoček
- 4 Lupa a mikroskop
- 5 Disperzní křivka
- 6 Fresnelovy vzorce
- 7 Ohyb světla
- 8 Optická aktivita
- 9 Koherenční délka
- 10 LED diody

stínítko
(ukaž detail)

stojan se štěrbinou

HeNe Laser

HLASITOST

◀ předchozí kapitola